

2. där möter mig en flicka, en flicka dägelig.
 .,: Jag hänne genast frågade, varthän hon ärnar sig. .,:
 3. Jag hälsade på hänne, men ett jag säger nu:
 .,: »Är nu ditt namn hemkommet, att du skall snart stå
 brud? .,:
 4. I vår församling träda en yngling (?) där att bli,
 .,: det längtar jag att komma, att komma ock få si. .,:
 5. Hon sade tack för ordet,» men ett jag säga må:
 Kom låt oss göra sällskap åt marknaden att gå!
 Där få vi tid att talas vid om ting ock saker små. —
 6. »För mig att göra sällskap det går slätt intet an.
 .,: Om folket det omtalar allt för din fästeman, .,:
 7. då bliver han så vreder ock tänker ont om mig,
 .,: att jag vill gå emellan både honom ock dig.» .,: —
 8. »Låt detta vara min egen sak, vad kan det röra dig?
 .,: På gossen jag ej klandrar, han vare god för sig. .,:
 9. Han får gå till sina, som han har havet förr,
 .,: jag söker min gelike inom en annan dörr.» .,:
 —
 10. Han räcker ut sin lida ock skär den blomman av,
 .,: ock denna vackra flickan hon lades ner i grav. .,:
 11. »Du svarta jord, som gömmer all fägning uti dig,
 .,: den värdens förglömmar, jag får ej tilltala dig. .,:
 12. Om flickan hade levat en tid i värdens än,
 .,: med glädje jag erfaret att få vara hännes vän. .,:
 13. Inom dödens murar den vän, jag haft så kär,
 .,: det var en vacker flicka i alla sina dar.» .,:
 14. Om någon ville veta, vem visan diktat har,
 .,: det var en rasker yngling i sina unga dar. .,:
 15. Han far kring värdens ock vandrar, som vattnet kring
 en sten,
 .,: han får gå ett slag för andra, för han har vatt gemen. .,:
 Eke-Nils.

Skill. Lund 1834 (12 str.), Göteborg 1834 (11 str.); Gotl. saml. II 60, Wiede 176, Bond. 19, Landtm. s. 58. Fatab. 1906 s. 159 nr 4, Eredin 65.

1. En dag för-bi for han för - äldrarnes stu-ga, en mängd ut-av
Vi flic-kor vi ni-ga, ock gosnarne bu-ga, han hälsade så

ungdom för - sam - la - de var. Men allra mäst på mig så
ömt up-på oss en ock var.

ömt in-ner-lig han såg mig ock vinkar ut-i vag-nen till sig.

2. I vagnen han tog mig ock kärligen smekte,
han sade mång söta ock vänliga ord.
Min håg uppå högfärd ock ståtelig strax lekte,
att en sådan heder i bynen blev spord.
Med avundsam blick
de sågo mitt skick,
att Västborpers dotter i vagnen bortgick.

3. Men nu ej mer i sväng
med obroddad dräng,
näj vila på svanduken i min gyllande säng.

4. Lasse han stode helt tyst ock förlägen,
med stringnande ögon han följe min färd.
Jag såg mig om då jag ett stycke på vägen,
men då var jag redan av satan insnärjd.
Jag snart hade glömt,
den alltid så ömt
min trohet ock kärlek med glädje berömt.

5. En dag greven sade: »Nu skall jag bortresa,
nu får den tjocka bondtösan gå hem.»
Han reste, jag lemnas där med en lång näsa,
av smärta jag darrar i varendaste lem.
Med ånger och skam
i tårar jag sam,
jag byvägen gick genom skogen mig fram.

JP 3FGH 2490

11 Danslek
Bohuslän, Tyska In

Prästens dotter i Taubenheim.

Sⁿ
Sare

Mel. Krigsmans-visans.

3. Här pastorens dotter ve taburen¹ stod,
ånnu i flor som en blomma.
Menlös var flickan, ock vacker hon var.
En mängd utav friare alla dar, alla dar
till hänne i prästgården kommo.
 4. Bortom backen på kullen ett slott
syns över byn i dalen.
Det prålar så präktigt med rikedom ock smak,
som speglar dess fönster. Som stål är dess tak,
som glänsande silver portalen.
 5. Där levde en härre i sus ock i dus
[von Falkenstein säger min saga]
Beständigt såg jungfrun åt slottet på sned,
beständigt slog järtat, när unghärren red
i lysande rustning att jaga.
 10. Han kom i sin yviga slängkappa svept,
han kom ved den mörkaste stunden.
Han smög sig omgjordad med vapen ock spjut,
så tyst som en fjäder, så smög han sig ut
ock gav några smular åt hunden.

1533

¹⁾ Skill. Taubenhain

7. »Rosätta, låt dem komma ock rida ock gå,
hav mod att ge korgen åt alla!
Långt bättre är den lotten, som dig är beskärd,
dig tror jag den ståtlige riddare vård,
som bönder ock slott kan befalla.»
14. De smög sig åt lövsalen dystert ock tyst,
där blev hon av blommans häck omristad.
Där slog hännens järta, där gladdes hännens mun,
där blev hännens oskuld i frestelsens stund
så grymt och så nesligt förgästad.
16. När rågen begönte för sommarens fläkt
i gulnade vågor sig häva
ock körsbären rodnande båda sin höst,
då svällde på flickan de klotrunda bröst,
ock tröjorna blevo för snäva.
17. När höstvinden fram över markerna drog,
hon dolde ej mer sitt elände.
18. Dess fader, en hård ock ovekelig man,
skrev högt till den arma Rosätta:
»Förakteliga flicka, vad har du nu gjort?
Fly fort från min åsyn, olyckliga fort,
ock skaffa förförarn till rätta!»
19. Han snodde dess yviga hår om sin hand —
så grymt var hans fädernes välde.
Han hörde ej mer den olyckligas böñ¹,
han slog hänen huden så vit ock så skön,
den blödde, den sved, ock den svällde.
20. Han drev hänen ut i en kolsvart natt,
där kring hänen stormarne tjuta.
Hon klättrade i torniga klipporna opp
ock treva till Falkenstens port i det hopp
att tröst för sitt lidande njuta.
21. »O ve mig, att du mig till moder har gjort,
förrän du mig gjorde till maka!
Se här, ack se här den ryssliga lott,
som jag nu bär för mitt ryssliga brott!
Säg, vilken som står mig tillbaka?»
23. Han svarade: »Flicka, det gör mig rätt ont,
det skall mig din far få betala.
Män giv dig tillfreds, du skall finna hos mig
förplägning ock skötsel, ock sedan med dig
jag därom får vidare tala.» —

¹⁾ Raden saknas i skill.

24. »Ack frågan är icke om skötsel ock bröd,
det ger mig ej åter min ära.
Du svor en gång heligt att ta mig till brud,
så kommen då nu inför vittnen ock Gud
av fader ock präst mig begära!» —
25. »Narraktiga flicka, så mente jag ej.
Hur kan jag till hustru dig taga?
Jag drar ju min häromst av adeligt blod,
ock blott för din like kan du vara god,
min ätt skulle skämmas ock klaga.
26. Min vän, jag skall göra för dig vad jag kan,
min jungfru det skall du få bliva.
Sen har jag en jägare vacker ock ung,
han vinner ditt tycke, det kostar min pung,
ock spelet vi vidare驱ra.» —
27. »Att Gud dig, förrädiske, nedrige bov,
nu måtte till hälvetet fördömma!
Som frau jag vanärat ditt adeliga blod,
men mins du den stunden, då du hade mod
din ätt till att lägga ock glömma?»¹
30. Hon ryste förfärligt, män samlade sig.
Hon sprungo förtvivlad tillbaka
bland törnen och tistel, med blödande häl,
förstörd och förvirrad till sinnen och själ,
men harmen och lidandet skaka.
32. [Hon dignade maktlös till hand ock till fot,
hon kröp till den lövbundna sal] i lövsalen
på raslande löv bland visnande spön,
i den yrande snön
där låg hon bestormad av kvalen.
33. En gråtande gosse hon framfödde där
med vild ock osägelig smärta.
Hon såg då sitt ödes förfärliga mål,
hon rev ur det yviga håret en nål,
ock stack i den nyföddes järta.
35. Hon upprev med blodiga fingren en grav
vid groddammen under en backe:
»Där vile i Gud min olyckelige son,
där vile han alltid från jämmer ock hån!
Från stegel mig korparna hacka.»

¹⁾ Skill.: Din Ätt för din låga och glömma

38. Där smyger en skugga så sorgelig ock blek,
när nätterna stegelen betäcka.
Från lövsalen ner¹ till groddammens strand,
vill släcka den lilla oroliga brand,
ock suckar ock kan den ej släcka.

Skillingtryck fanns i huset: »En ny och wacker wisa, Om Pres-
tens dotter i Taubenhain. Börjas sålunda: I Kyrkoherdens Trädgård wid
Taubenhain går etc. Kan sjungas som: En Krigsman så båld och en
Fröken så grann etc. Carlskrona 1822. Tryckt i Kongl. Admiralitets-bok-
tryckeriet.» 4 bl. 8:o. — Siffrorna ovan insatta efter skill.

Krigsmans-visan.

1534

1. En krigsman så båld ock en frö-ken så grann, de
sut-to till - ho-pa i det grö - na. Med öm-ma be-
gär de så - go på var - ann. A-long-sjö fäll tapp-er-e²,
så het-te han, ock hon I - mo - gi - na den skö-na.

2. Tungt suckade han: »I morgon jag går
till främmande länder att strida.
Då rinner för mig mer ej saknadens tår,
en rikare friares hälsning du får,
ock han får min plats vid din sida.»
3. [Tyst grymme! var Imogenes svar]
Ack upphör att orätt mig göra!
Den heliga jungfrun till vittne jag tar:
du lever, du dör, mina hand, dina dar
blott dig eller ingen tillhör.»

¹⁾ Skill.: Från galgbackenne der

²⁾ Bond.: den tappre

4. Alongsjö han slets från den sköna i gråt
ock för åt det heliga landet.
Ock knappast årets tider fyllt solfaret år,
för'n där kom en baron uti lysande ståt
ock räckte åt Imogina handen.
5. Hans skänker, hans guld, hans forgyllda skick
snart kommo dess eder att vackla.
Han störde dess järta, han kysste¹ dess blick,
dess flyktiga järta i snaran han fick,
ock snart tändes brölloppet[s] fackla.
6. Knappt hade prästen välsignat vårt par,
det dracks ur det guldprydda hornet,
ock bordet sitt överflöd sviktande bar,
ock löjen och skämt gav liv åt en var,
när tolvslaget dundras från tornet.
7. — — — — —
tystnad [3:e raden hos Bond.: Hans hjälmhatt var sluten o. s. v.]
— — — — —
Blå brinner lågan i lampornas mängd,
ock hundarne fly under borden.
8. Då hos Imogina fast häpnad blir spord,
en främmande sitter objuden.
Orörlig han satt utan liv, utan ord,
han vände ej ögon kring gäster ock bord,
han hade dem spända på bruden.
9. Med rysning och häpnad var en honom ser,
av skräck sitta gästerna stela.
Till slut sade bruden med häpnad: »Jag ber,
Alongsjö fall tapere stormhattens ner²,
ock värdes välfagnaden dela!»
10. Ock riddaren han gjorde, som bruden befallt,
lät jälmen från huvudet falla.
Men varför förfärliger syn och gestalt,
vad ord målar häpnad, som rår överallt,
när dödskallen visas för alla!
11. De upp sprungo alla med skräckfulla rop
ock fasa och vämjelse kände.
Av rysliga maskar en slingrande hop
kröp in och kröp ut genom tinningens grop,
när spöket mot bruden sig vände:

¹⁾ Bond.: tjuste

²⁾ Bond.: fall, tappe herr riddare, stormhattens ner

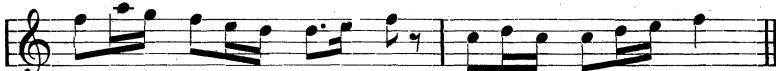
12. »Se upp, känn Alongsjö!« var välnadens ljud.
 »Förrädiska, mins dina eder!
 Ditt högmod, din falskhet, den straffe nu Gud!
 Min välnad hos dig i din brudeliga skrud
 nu sätter sig neder ock fordrar sin brud
 ock rycker i graven dig neder.»
13. Sin arm kring den sköna den lindade han,
 förgäves dess jämmer de hörde,
 ock fort med sitt rov genom luften försvann.
 Ej någonsin mera de Imogina fann,
 ej spöket, som hänne bortförde.
14. Om året fyra gånger hon visar sig än,
 när midnatten spänt sina vingar.
 I vit brudelig dräkt hon då synes igän
 ock skriar, att benrangelsriddaren är den,
 kring dånande golv hänne svingar.
15. Kring dem dansa spöken med skräckfulla skrål,
 som blod uti dödskalkar dricka.
 De stöta ihop var sin mörknadens bål,
 de dricka Alongsjö fäll tapere en skål
 ock skål för hans trolösa flicka.

Ofta tryckt tillsammans med nr 1510. Skill. Jönköping 1808
 (»Om Benrangels-riddaren«), Falun 1808, Visby 1813, Karlskrona 1817,
 Göteborg 1819, Jönköping 1846—58, Arboga 1849, Hudiksvall 1852,
 Stockholm 1852, 53, 56, 58, 69, 73, 74, 83, Eksjö 1855, Uppsala
 1861, Piteå 1870, Haparanda 1870, Lund 1893; — Wiede 231, Ahlström Folkv. 85, Bond. 102, Fredin 11. Var. ha a. m.

Herden Fingal.

1. Jag såg en morgon vid stranden någon, som låg där ock bad,

skön som en äng-el i dröm-men, som själva nøjet så glad.

2. Tyst som en vandrande stjärna,
 som själva godheten ömt.

Fingal han hördes så ömt:

11. »Förtjusande flicka,» han sade,
»vill du inte bliva hos mig?
Bliva hos Fingal den glade,
som aldrig kan skiljas från dig?»
13. Kinder mot kinder de brunno,
Fingal gav flickan en kyss.
Vredgad hon hastigt försvinner,
och Fingal står ensam som nyss.
14. Förtvivlad han tog från sitt galler
bössan ock modigt den för,
ock spänner ock skjuter ock faller,
ock blickar till himlen ock dör.

Ingår i ett skillingstryck, som tydligt tillhörde Jonas Olsson d. ä. på Lund: »Trenne Nya Sånger. Den första: Wendes Artilleri-Wisa. Den Andra: Herden Fingal. Den Tredje: Fjell-Gubben. Calmar 1836. Tryckte hos P. L. Werlander.» V. 2 ovan innehåller förvirrade minnen från Skill. — Skill. Västervik 1836 (13 str.), 44, Jönköping 1839 (11 str.), Kristinehamn 1851, Kalmar 1855 (17 str.), Kristianstad 1869 (12 str.), Stockholm 1872 (12 str.); CGyll. 56, Bond. 81 (a. m.).

Mordet vid Södertälje.

1. Vaka vaka, se dig före,
när du väljer dig en vän,
att satan friden störer
ock förkränker kärleken!
2. En ung man från Stockholm vände,
satan rasar i hans sinn,
ock svartsjukan honom brände,
han gör slut på vännen sin.
3. Ock när högtiden är nära,
då den onde värvksam är,
han inom sig själv vill svära:
»Jag gör slut på flickan kär.»
4. Han skjutvapen sig vill köpa,
kassan vill ej räcka till.
Köper kniv ock löper,
bara mörda nu han vill.
5. Han vid spinneriet vaktar
liksom räven mot ett lam.
Anna Almqvist du betraktar,
han var hårt upprörd av skam.

6. Sen gå de en stund på vägen,
men hon anar intet alls,
ock hon stannar stort förlägen:
hon blev sårad på sin hals.
7. »Vill du icke livet skona?»
Anna beder gråtande.
Almqvist svarar, ock han rodnar,
ingen jälp det finnes mer.
8. Liket han i diket kastar,
sedan skyndar han till stan
ock emot fiskalen hastar:
»Jag har mördat denna dag.» —
9. »Prata inte sådan smörja,
är det värligt så: du bov?» —
»Ja jag säkert flickan sargat,
här fins kniven, här fins prov.»
10. Så han visar sina händer,
ock han förs till vakten bort.
Dommen fälls av rikets ständer,
han skall häktas inom kort.
11. Må han ändå få försoning
av sin Gud ock frälsare!
Må han icke få sin boning,
där han ljus ej kan få se!
12. Mänska, tag dig väl till vara,
att det icke drabbar dig!
Satan han kan lägga snaran
för den, som går på villostig.

[Det levande liket.]

1537

1. Härr Karl han drömde en dröm om en natt
i sömnen, där han låg,
hur han den jomfrun månde få,
som i klostret månde gå.
Härr Karl han sover allena.

[Fostermadren:]

2. »Karl, gör dig sjuk! Karl, gör dig död
ock lägg dig på en bår!
Skick sedan bud på jomfrun,
om hon vill till dig gå.»

3. Till hänne kommo de svännerna två,
[voro klädde i kläderna blå:]
»Ock lyster sköna jomfrun i vaktstugan gå?
Härr Karl han ligger på bår.
[Jungfrån kommer, går till hans huvud ock till fötterna, talar:]
4. — — — — —
»Ock hade du blott levat,
så skulle du ha blett min.» —
[Härr Karl, som uppå bären låg,
sprang upp, tog hänne fatt:]
5. »I bären ut bord ock bänkar,
i bären ut min bår!
I morgon skall mitt bröllop stå
med denna jungfrun vår.

Manda.

Skill. Stockholm 1855: »Fyra mycket wackra Kärleks-Wisor. Den Första: Jag gick mig ut i lunden [etc.] Förf. af Nils Rylander [etc.]. Den Andra: Det lefwande liket]» — Gafz. 24, Wiede 54, 207 B; Nyl. 12.

[Sinclairs-visan.]

1538

1. [Sist när på] Ljuv-lig tid o blom-ster-plan jag mi-na lam ut-
kom till mig en gam-mal man med sil-ver prydd uti
för-de ock sat-te mig, där¹ jag var van, där
hå-ren.³ Han såg mig gan-ska gun-stigt⁴ an och
jag båst lär-kan hör-de, då²
häl-sa-de god mor-ron!

2. Då sade han: »Du Klejodon, följ mig ett litet stycke!
Lägg nu bort dina lappris-don, du skall få höra mycket.»
Ock jag stod upp, lad flykten bort, tog gubben uti handen,
ock vi voro innan kort vid obekanta landet.
3. Ett fasligt bärg mittför oss stod, där jag då hisnar före;
men gubben sade: »Å var kar, vi må ej hisna före!»

Var. ¹⁾ som ²⁾ där ³⁾ beprydd med blomster håren
⁴⁾ gunstig

Ock då så blev jag fuller styrt, men åter gän förskräckter,
när gubbens hand med rostig dyrk åt bårgens port blev
sträckter.

4. Jag måste ropa eller be, det halp dock intet dera.
När vi i bårget sågo in, däruti gubber flere.
Den älste var en reslig karl, en väl uppväxter jätte,
som satt ock delte ut pänger åt sina barn ock dränger.
5. Ibland då stod han upp ock gick med sina stövler stora,
de som stod i krigsmanskick höga ock blanka voro.
Han hade sporrar uppå dem så stora, att de passa
åt sånn fot ock sådan man med sina kringlor vassa.

P. Tranman.

I Kungl. bibl. äro alla Sinclairsvisornas skillingstryck samlade i två kapslar. Även den här meddelade melodien torde gå tillbaka till Folie d'Espagne. Bond. 120. — Det sades, att *jom-maynan*, Jon Magnusas hustru, kunde Sinklärvisan. Förf. av A. Odel; Bond. har 90 värser.

Anna ock Alfred.

1539

1. När kvällen kommer ock bjuder vila,
vill sköna Anna åt lunden ila,
att möta Alfred i dalens lund —
han lovat komma i kvällens stund.
2. Hon var så glad ock var så nätter,
sin barm hon full med de blommor sätter.
Vid högra bröstet hon binder fast
med röda bandet en blomsterkvast.
3. I höga eken hörs gökens toner,
ock lärkan sjunger i lundens kronor,
ock vinden spelar på varje blad,
[ock sköna Anna hon vandrar glad.]
4. I dalen, där de ha stämt sitt möte,
där vilar hon sig i skogens sköte.
Sen går hon längtande dalen om,
men ingen Alfred till hänne kom.
5. Hon går i oro av längtans kvalen,
då hördes ljuda ett skott i dalen.
Då hördes ljuda ett jämmerrop,
som trängde fram genom trädens hop.
6. Hon går att möta Alfred på vägen,
men stannar genast bestört, förlägen,
ock som en bild hon förstenad stod,
ty Alfred badade i sitt blod.

7. Hon frågade, men hans röst var bruten:
»Ack, käre Alfred, säg, är du skjuten?»
Hon dignar ned till hans blodröda famn,
men Alfred viskar blott hännens namn.
8. Han räckte vänligt åt hänette handen
ock sade: »Anna, nu lossas banden.
Adjö, min Anna, nu skiljs vi åt.»
Hon brister ut i en häftig gråt.
9. Nu öppna såret ej mera blöder,
vid Annas bröst ligger Alfred döder.
Han ligger kallnad vid hännens barm,
om hännens liv han lagt sin arm.
10. Vid Alfreds bröst vakar Anna trogen,
men mördaren ilar fram ur skogen
ock ropar själv med förskräckelse:
»Jag haver mördat, o ve, o ve!»
11. Det svåra kan han nu aldrig glömma.
Han går att Alfred för mänskor gömma,
men vänder om den väg han flytt
ock laddar sin pistol på nytt.
12. Pistolen han emot bröstet vänder,
men Anna rycker den ur hans händer
ock ropar sedan med hurtigt mod
ock sade: »Blod har nu flutit nog.»
13. Av våda skottet sig själv avlossar,
ock blodet börjar ur bröstet forsa,
ock Bernard icke en suck ens hör —
vid Alfreds sida nu Anna dör.
14. Det sista skottet, som mången aktar,
där kommer folk ifrån alla trakter,
båd små och stora från närmsta byn
förskräcks ock häpnar vid denna syn.
15. »Min flicka domnar ock mister modet,
då månans sken speglar sig i blodet.»
Då hördes icke en mänsklig röst,
men vemod klagan i allas bröst.
16. Men huru sent uppå sena kvällen
blev Bernard förd uti mörka cellen
ock smidd i bojor i detta kval,
där härskar mörker förutan tal.

17. Om dagen gråter han ock om nächter,
den bleka kinden han med tårar tvätter.
Ren gick han längtande den dagen om,
till änteligen hans dödsdom kom.
18. En morgon fångvaktarn hördes berätta:
»I morgen, Bernhard, skall du avrättas.
Bered dig själv ock bekänn ditt mord,
förrän du göms i den kalla jord!» —
19. »Ja», Bernard svarar ock stilla gråter,
»nu vill jag gå ock se Anna åter,
ty hon är uppe i änglaland,
skall ge förlåtelse med sin hand.»
20. Ock nästa morgon, då Bernhard beder,
på avrättsplatsen han faller neder.
En rosig kvast han i handen höll,
ock bilan höjdes, hans huvud föll.

Manda Tranman?

Skill. Gävle 1876 (13 str.), Karlskrona 1878 (20 str.), Lidköping 1878; — Bond. 53, Götl. 11.

Bara rörliga visor.

1. »God dag, du svenska flicka,
din skål vill jag dricka
en gång eller två,
emedan jag är färdig,
emedan jag är färdig
[att lyfta mina ankar]
att hissa mina segel och segla härifrån.¹
2. Räcker² du mig handen,
så giver jag dig ringen,
ock vi förlova oss.³
Ty⁴ förlovningstiden
är ju snart⁵ förliden.
Jag har en vän på böljan blå,
han sviker aldrig mig.» —
3. »Har du en vän på böljan blå,
tänk aldrig uppå den⁶,
för⁷ han kommer ej igän.
För de⁸ sjömännens tankar,
som mitt⁹ i värden vankar
på böljan blå, på böljan blå¹⁰,
i städer som på land.
4. Din kärlek är ej brinnande,
din kärlek är ej brinnande,
det ser jag uppå dig.
Ty du har haft en annan,
allt medan¹¹ jag var¹² borta,
som taget har ditt bästa
av kärleken från dig.¹³

Var. ¹⁾ att lätta mina ankar
ock fara härifrån.

Var. ²⁾ Så räcker — ³⁾ så förlovar vi varann. ⁴⁾ Men ack —
⁵⁾ den är så fort — ⁶⁾ sätt aldrig tro till den, ⁷⁾ ty — ⁸⁾ Så är —
⁹⁾ ute — ¹⁰⁾ man ser mång flickor — ¹¹⁾ emedan — ¹²⁾ vart —

Var. ¹³⁾ som tagit haver kärleken
ock troheten från mig,
ock honom har du givit
all kärlek ock all tröst.

5. Icke vill jag hava
en sådan en förförare,
en sådan en som du.
Nej hällre vill jag sälja
mitt unga liv för pängar
än taga dig till äkta
ock lida hungersnöd.
6. För icke vill jag hava
en sådan en till älskare,
en sådan en som du.
För om du kunde få mig,
så skulle du alltstå dig.
Jag har en rasker gosse,
ock han nu bor i stan.
7. Har du en vacker flicka,
tänk aldrig uppå den,
ty hon har en annan vän.
Hon har väl som andra
ock är ej att klandra.
Hon har en vän på böljan blå,
den kommer snart igän.

Var. 5. Tro du, att jag vill hava
en sådan en bedragare,
en sådan en som du?
Långt hällre vill jag sälja
mitt unga liv för pängar
än taga dig ock lida
stor hunger ock stor nöd.

Om någon ville veta,
vem dessa rader skrivet
ock dessa rader gjort:
det har en yngling,
som blivet så förskuten
av sin lilla vän.

Doroteas Gusta ock Manda Tranman

Skill. Malmö 1885; Jfr CGyll. 15, Bond. 74.

Dalkullans sång.

- 1541** 1. Vandrat har jag mil så långa,
ock många får jag ännu gå.
Hundra kyrkor såg jag redan,
sen jag geck hemifrån.

Utpå min strumpa
jag stecker ock flecker uti ro.
Hå jaha, ja, nå nå ja!
Fram i byn får jag väl bo.

2. Det skymter utpå heden,
ock leden blir mörk,
ock ren det tystnat har.
I skogen är det blott min sång.
Men när dagen sig sänker,
då tänker jag så här:
Hå hå ja, nå nå ja,
ja vet nog, vem jag håller kär.

Tranman.

Skill. Norrköping 1842 (3 str.).

Lantflickans klagan. A.

Melodi densamma som
Värmeland du sköna.

1. Förgäves uppå stigen jag dig att möta går, 1542
jag lyssnar, ropar, ock jag lyssnar åter.
Det vädret är som blåser, det böljan är som slår,
men vännens röst sig icke höra låter.
Ock skyarne de gå
på himmelen den blå,
så vandra mina tankar ock ingen vila få,
så länge jag ej finner den jag söker.
2. En tid det var så roligt. Den tid försvunnen är,
då vänskap du för mig i järtat hyste.
När jag gick ut åt lunden, så var du hos mig där,
det minnes himlens stjärner, som oss lyste.
Det löftet du mig gav,
att bli min tröst ock stav,
ock om det vore större, det stora vida hav,
det rymde aldrig glädjen, som jag kände.
3. Ock jag har älskat fader, ock jag har älskat mor,
men dig jag älskat mera, än jag borde,
ty aldrig än i värden en kärlek fans så stor,
kanhända, att en synd jag däri gjorde.
Min mor jag gråtad har,
ock jag har sörjt min far,
men aldrig större smärta jag i mitt järta bar,
än den mig vennen gjort, som mig förskjutet.
4. En vinter har framflutet, den vintern var mig lång,
jag önskade den mången gång till ända.

Du var i mina drömmar, du var uti min sång,
du var i mina tankar vid min slända.

Men våren återkom,
fast grön ock glädjetom.

En annan fått det järta, som var min egendom,
jag aldrig därpå tänker utan tårar.

5. Ock solen ser jag smälta på bärgen is ock snö
till klara vattenbäckar, som försvinna;
men i ditt kalla sinne kan hon ej göra tö,
att dina ögons källor månde rinna.

Ock liljorna de gro,
ock foglarne i ro
de kvittra uppå kvisten och bygga sina bo,
men jag går ensam sorgsen, stackars flicka.

6. När duvan bliver änka, hon sig till freds ej ger,
ock hännes järtesår kan ingen lisa;
men döden häinne finner, när solen skridet ner,
ock slutar hännes kval ock klagovisa.

Som hännes domnar av
mitt järta med sitt kvav.
Ock liksom gröna trädets, som fälldes i sin sav,
skall snart mitt unga järteblod förstelna.

7. Farväl, min forna sällhet, farväl, min falska vän!
Jag dig förlåta kan, men aldrig glömma.

Du mig har övergivet, men jag dig älskar än,
jag känner det på tårarne, som strömma.
Du skall min bär kanske
med torra ögon se;

men bli de förr ej våta, så bliva det väl de,
när du inför din Gud en gång skall svara.

8. Farväl, i klara stjärnor, i liljor små, farväl,
farväl, du snälla siska med din tunga!

Ty snart i himmelriket, gud give det så väl,
de heliga guds änglar för mig sjunga.
Farväl, du gröna strand,
jag sitter på ibland,

åt vännen plockat rosor ock knutet önskeband.
Farväl, allt vad jag hållit kärt på jorden!

Skill. Västervik 1842, 44, 46, 49, Kalmar 1851, 60. I trycket 1842 säges, att denna visa ock ett par till ärö nyligen »för allmogen gjorda och utgivna av A. A. Afzelius» ock »sjungas på sina gamla, väl kända melodier». Visan är författad av Hedborn. Med Värmelandsvisans melodi ärö flera var. upptecknade. I tryckten finnes ej melodihänvisning; man tog till visan en melodi som passade. Wiede har t. ex. tre olika melodier uppteckningar till denna visa (nr 43). — Bond. 137; Nyl. 75 (a. m.).

En lantflickas klagan. B.

1. Förgäves uppå stigen jag dig till mötes går, 1543
 jag ropar, lyssnar, ock jag ropar åter.
 För vädret som blåser och böljorna som slår,
 men vännens röst sig ej höra låter.
 För skyarna de går
 på hemmelen den blå,
 då vankar mina tankar och ingen vila få,
 förrän jag finner den jag söker.
2. En vinter är förfluten, den vintern var så lång,
 jag önskade, den var en gång till ända.
 Du var i mina drömmar, du var uti min sång,
 du var i mina tankar och min stämma.
 Men våren återkom,
 fast grön men glädjetom.
 En annan fått ditt järta, som var min egendom.
 Jag aldrig därpå tänker utan tårar.
3. Ock solen ser jag smälta på bärgen is och snö
 till klara vattenbäckar, som förrinner.
 Men i ditt kalla sinne kan hon ej göra tö,
 att dina ögnakällor månde rinna.
 Men liljorna de gro,
 ock foglarne i ro
 de kvittra uti skogen ock bygger sina bo,
 men jag går ensam sorgsen, stackars flicka.
4. När duvan bliver änka, hon sig tillfreds ej ger,
 ock hännes järtesår kan ingen lisa.
 Men döden hägne hinner, när solen rinner ner,
 då lindras hännes kval ock klagovisa.
 Ock hännes domnar av,
 ock järtat sitt i kvav,
 liksom unga trädet, som fälles i sin sav,
 skall snart mitt unga järteblod förstelna.
5. Adjö, du forna sällhet, adjö, du falska vän!
 Jag dig förlåta kan, men aldrig glömma.
 Du mig har övergivet, men jag dig dig älskar än —
 det känner jag på tårarne, som strömma.

Du skall min tår kanske
med torra ögon se.
Men bli de förr ej våta, så bliver likväl de,
när du engång inför din Gud skall stånda.

Av sista värsen är hälften bortklippt. Vad som finns är detta:

Adjö, ni klara stjärn[or?], adjö ni lilja!

De heliga Guds änglar för mig sjunga

Adjö, allt vad jag hållit kärt på jorden.

P. Tranman.

Ingår i ett skillningstryck, som fans i huset, med titel: »Tre alldelers nya och utmärkt wackra Kärleks-visor. Den första: Det var en rasker yngling etc. Denna nya wisa är författad och till trycket inlemmad af blinda drängen Carl Isaac Nyman från Motala. Den Andra: Du är min wän och min endaste Docka, etc. Den Tredje: Landtflickans klagan. Förgäfwes uppå stigen jag dig att möta går etc. Westerwik. Tryckt hos C. O. Ekblad & Comp, 1844.» 4 bl. 8:o. Trycket har två värser emellan de båda första ovan.

1544 1. Jag gick mig ut en afton sent
i lunden att spatsera.

Där möter jag min lilla vän
med blommor utstofferad.

Mitt järta brann av kärlighet
till hännens dygd ock däjlighet,
min täcka ros ock lilja.

2. Kom kom, min vän, ock sätt dig ner
hos mig i lunden gröna,
att vi ock måtte talas vid
om kärleksblomster sköna!

3. Men är du falsk i sinnet ditt
ock mig vill övergiva,
då får jag mången sorgedryck,
får(?) jag ej hos dig bliva.
Mitt järta får då djupa sår,
om jag ej dig nu nonstin får
i mina levnadsdagar.

3. Den dag jag gjorde mitt förbund
 med dig, min vän så såta,
 sen har jag haft mång sorglig stund
 med bleka kinder våta.
 Jag tänkte ofta innerlig:
 Min vän, om du vill älska mig
 ock aldrig nonsin svika.

Mamma.

1. Jag gick mig ut en sommertid, ock det sent om en kväll, **1545**
 att skåda få de liljor fin ock höra duvan snäll
 i lunden, där hon ropade till sin vän, där han var,
 si då började jag att påminna mig, att jag en otrogen
 vän har.
2. Uti visan kan du finna, att jag dig håller kär,
 fast mången det förtryter, att jag dig håller kär.
 Ja det gör dem stor smärta, när de två vänner ser,
 som bär två trogna järtan ock dem varandra ger.
3. Ja säg, om du mig vill överge, så säg på denna stund,
 förrän jag får omtala, vad jag har i min grund!
 För annars vill jag skriva med pännan i min hand:
 för mig är du den käraste, som fins på detta land.
4. Jag har en fader ock en mor, ock båda lever än,
 jag haver ock en fästemö, som jag utvalt till vän.
 Men jag avsked tar från alla tre, jag måste resa ut
 mot (för?) kong ock fosterland att släss, till dess vårt krig
 tar slut.
5. När som trumman slår ock fanan går ock vi stå under
 gevär,
 då är vi färdig med vår fot, att marschera, vart det
 bär häpn.
 Uti vatten eller på torra land vi stilla måste stå,
 till dess de härrar ropa an, marschera eller gå på.
6. :: Vi hava alla liv, vi hava alla blod, vi ha alla liv ock
 själ,
 ock alla så äro vi lika god, om vi skulle skjutas ijäl. ::

Eke-Nils.

- 1546** 1. Ock kan jag intet till vännen komma,
ja varken ridandes eller gå,
så skall jag vänta till sol ock sommerdag,
då jag får segla på böljan blå.
2. Den förste kärleken är den bäste,
tro aldrig du, att jag förglömmer den,
tro aldrig du, att jag förglömmer dig, min vän!
3. För har du redeligt i värden vandrat,
så säll ock salig då får du dö,
ock har du ingen, som på dig klandrar,
ja när du kommer i himmels höjd,
4. då får du vara bland änglars skara,
för där din själ skall redo svara.
För då din själ han lägges ner,
på dommedag stir han upp igän.
5. För tag mig hit bläck ock papper, pänne,
så skall jag rekomdera dig ett brev.
Uti det brevet skall du själver se ock finna,
att du haver någon annan kärare än mig.
6. Jag ser i öster, jag ser i väster,
jag ser i norr, ock jag ser i söder,
jag ser så många små vackra flickor (gossar),
men ingen utav dem, som jag såg i fjar.

Dorotea.

Jfr Bond. 148; Nyl. 236. I dessa var. är sista strofen den första.

[O tysta ensamhet.]

- 1547** 1. Det stod ett litet lam uppå en branter klippa,
den röda räven sprang, han vill med lammet leka.
Men stackars lilla lam, som räven lurat har,
för så är flickors lust att lura en ock var.
2. Hade jag dig aldrig sett, så had jag lycklig varet,
för dina ögon blå de hava mig bedraget.
Ifrån min ungdomstid allt intill denna stund
hade jag ej annat tänkt, än att du skulle bli min vän.
3. Men nu har du mig bortglömt, nu har du ändrat sinne,
Ditt järta fullt med svek, ock falskhets bor därinne,
din tunga lik ett svärd, som gör så djupa sår —
du ställer dig mot mig som ulven mot ett får.

Båtsman Tranman.

Några strofer ur Olof von Dalins dikt »O tysta ensamhet». Bond. 107,
Liljefors Visor 10; Nyl. 117.

1. Jag står i tusen tanker, jag ser den vän jag ej kan få, **1548**
 jag får i värden vandra, för dig jag sörja må.
 Stor sorg som jag i järtat bär för dig, min vän så kär,
 det är väl falska mänskor, som därtill skulden är.
2. Hade jag dig aldrig skådat, ditt ansikte, din øgon blå,
 så hade jag ej kommet på stället, där du var,
 då hade jag vatt lycklig och fri från sorg och kval.
 Den dagen dagas aldrig, som gör mitt järta glad.
3. Jag ser de liljor växa i ödemarken, där de stå,
 jag sörjer mig till döden, om jag dig ej kan få.
 Men om jag då i döden går, och skulden den blir din,
 tro aldrig här i värden, att du går ur mitt sinn!
4. Ja hällre vill jag resa en långan väg med stort besvär
 än vara här i värden bland falska mänskor här;
 att resa bort i ödemark och där mitt tält uppslå,
 för talar jag med skogen, av honom svar jag får.¹
5. Din fader sade till mig: »Du är utav för ringa stånd,
 du har ju ingå pänningar, du har ju ingenting.»
 Men den kan vara lika god, en fattig som en rik.
 Att gifta sig för pänningar är stort bedrägeri.
6. Nu slutar jag min visa och bjuder dig ett ömt farväl,
 jag orkar ej att skriva, min hand den är så trög,
 min hals är hes, min sorg är stor, min vän har jag bort-
 mist.
 men om jag beder farmor, nej svärmor var det visst —
7. Du var den ende gosse, som jag har satt min tro därtill,
 men du har många andra, dem du går ofta till;
 men kunde du försäkra mig, du har en stadig tro,
 du var för mig den skönaste på hela denna jord.

Amanda Tranman.

Skill. Lund 1834; Frykholm Värrml. 15, Fredin 58. Begynnelse-
 orden är gemensamma med Bond. 56, Nyl. 92, GrNiels. vals 67.

¹⁾ Var. för varje ord jag talar, av skogen svar jag får.

1549

1. »Ack, kära min Maria, du släpp mig nu in
ock låt mig ej ute få stå!
Den nordliga kvällsvinden kyler mitt sinn,
ock järtat vill upphöra slå.
De nattliga stjärnorna lyser min stig,
ock ugglornas sång höres hemskt omkring mig,
ack låt mig få vila hos dig.» —
2. »Vem är det som kommer om midnattens stund,
att störa min ensliga ro?
Jag ren med en annan har slutet förbund,
gack hän, du har brutet din tro!
Det löftet, jag givet, jag tager igän,
ty jag har utvält mig en rikare till vän
ock sätter min tro uppå den.» —
3. »Ack är det min Maria, som svarar mig så här?
Hon har alltid hållit mig så kär.
Min tro jag ej brutet, vi säger du så här?
Ack se, huru sorgsen jag är!
Ack säg mig den stunden, då jag svek min ed,
då järtat ej brann uti kärlek ock strid,
ack säg, varför är du så vred?» —
4. »Du fäfängt mig spörjer, jag svarar ej dig,
jag lemnен dig genast min gård!
En rikare gosse har friat till mig,
mitt järtat han fätt i sin vård.
För guldet och äran jag öppnat min famn,
ock brudgummen viskar snart kärligt mitt namn
vid målet för kärlekens hamn.» —
5. »Ack, kära min Maria, ja mins du den dag
därborta i lunden i ro?
Bland foglarnes kvitter ock blomstrens behag
vi svoro varandra den tro,
att älska som duvan så menlöst ock ömt.
Ack säg, har du tiden nu redan förglömt?
I järtat jag troget den gömt.» —
6. »Ock, käre du min Olof, jag skämtade blott,
jag älskar dig lika som förr.
Det järtat tillhör dig, som du av mig fått,
se nu har jag öppnat min dörr.
Kom, vila så ljuyt i din älskades famn!
Ditt järtat, som fryser av köld ock av harm,
jag uppvärma skall vid min barm.»

1. Det var en lördagsafton, jag väntade på dig, 1550
 jag väntade så länge, tils klockan slaget ni.
 Tralla tralla trallalalalalej, trallalalla lallalalej,
 jag väntade så länge, tils klockan slaget ni.
2. Sen la ja mäj att sova från nio ock till tolv,
 men var gång klockan knäppte, så tänkte jag du kom.
3. Det var en söndagsmorgon, jag klädde mig väl
 för till att gå till kyrkan ock få skåda dig där.
4. Men när jag kom till kyrkan ock fant dig intet där,
 då föll det mig i sinnet: hon har en annan kär.
5. Men när jag gick från kyrkan, då tänkte jag som så:
 ack den som kunde levande i graven nedergå!
6. Men boken, som jag gav dig, med röda pärmar på,
 den kan jag ta igän, ock det må du lita på!
7. Men sjalen, som jag gav dig, med röder frans omkring,
 den kan jag ta igän, ock det gör mig ingen ting.
8. Ock ringen, som jag gav dig, med namnet mitt ock ditt,
 den skall jag ta igän, ock sen ä vi kvitt om kvitt.
 Tralla tralla trallalalalalej, trallalalla lallalalej,
 den skall jag ta igän, ock sen ä vi kvitt om kvitt.

Båtsman Tranman.

Filikr. 4 xxvii, Forssl. II 6 s. 139, Fredin 97, Borgstr. 19, Lilje-
 fors Visor 19; Nyl. 59. — Bond.: Sv. Lm. I, s. 646.

Ack ack si, hur jag är bunden, kan ej själv - er
 jäl-pa mig. Ack, ack om jag hin - na kun - de
 till den dag jag fin - ge dig!

»Alla hata så mycket denna visan, att de knappast ville lägga sin hand vid den.» — Skill. »År 1744», Uppsala 1825, Västerås 1831, Göteborg 1845, Gävle 1850 (14 str.), Karlskrona 1851 (9 str.); Wiede 66 (2 uppt. a. m.), CGyll. 52, Bond. 64; Nyl. 47. — Vanl. $\frac{3}{8}$ takt.

1717-18. Del av en del. Flöjt.

1. Där växer upp en lil - - ja allt u - ti grö-na lun - - den, strax

kom - mer där en o - - vän ock ta - ger häu - ne bort. Jag

tror, att den o - vän mig för - för - - - er. Jag

tror, att han läg - ger mig i gra - ven in - nan kort.

2. De rosor ock de blader,
de gör mig ofta glader,
allt när som jag gångar mig åt rosendelund.
Men kanhända, att den ovän det förtryter,
att jag tar lilla vännen uti famnen en stund.
3. Ock mins du, vad du lovade,
ock mins du, vad du sade,
allt när som vi stodo under himmelen den blå?
Du lovade, du aldrig skulle svika,
men du var full av falskhet, du gjord att väl ändå.
4. Kanhända att det gläder dig,
att mina tårar rinner
allt ifrån mina ögon ock neder på min kind.
Men ett är det som mig gläder,
att himmelen för pänningar kan aldrig bliva din.
5. Adjö, min hulda fader,
adjö, min ömma moder,
adjö, min söta syster och så min lilla vän!
Min resa hon länder åt norden,
ja Härren han vet, om vi råkas mer igän.

Döderhults-visan.

1. En för-för-der flicka från¹ Dö-der-hult en klago-sång har

gjort. Min ungdom den vill di för - fö - ra, nå, nå, be-

lju - ga. Det sker bå med falsk - het ock list.

2. Jag vänder mig till eder,
som mig beljuget har.

Jag fråga vill er förförare,

nå, nå beljugare,

vad ont haver jag eder gjort?

1. Ack hören du, min järtans lil - la, jag tror, du vil - le åt

Köpenhamn.² Du tänkte väl, du skull allt folk in - billa, att

du ej so - vet u - ti hans famn.

2. Du tänkte väl, det inte skulle nappa,
ty den karlen var säker nog.

Han höljde på dig sin rävskinnskappa,
ock sedan glansen ifrån dig tog.

3. Förr var du som en ros bland törnen,
nu är du som en nedfallen gren.

Förr var du som ett murat hörne,
nu smädas du utav var ock en.

Var.: ¹⁾ uti ²⁾ Köpigham

4. De händer, som jag förr har kyssat,
ja de var vita som en ull.
Nu får de lilla barnet vyssa,
när som du »ugnen har slaget kull».

1. Väl vet jag mig en vän u - ti vär - den,
Väl vet jag, var han dag - ligen gäs - tar.

fast han ej u - ti Hårs-torp fins.
Här - ren han vet, om han svi-ker mig.

»I de två följande värsarne tages de två första takterna tre gånger
och de två sista en gång.»

2. Sviser han mig, det må han väl göra,
för sorgen den skall jag med tålmod bära.
För få jag inte den, så får jag väl en annan,
nog får jag den, som vill bliva min vän.
3. Gossarne de kan både neka o jaka,
de vända sitt järtå både fram o tillbaka.
Stackars den flicka, hon står i största fara,
som sådana gossar tror.

1. En äl - ske - lig vän u - ti vär - den jag har, som

jag håller jär-te-li-gen kär. Tro aldrig, jag glömmer¹ den

vän - nen så kär, förr - än de till gra - ven mig bär.

¹⁾ Var.: förglömmas

2. Kanhända, att du tycker, ja tycker, att jag är
för fattig ock för ringa ock för låg.
Men rikedom i värden jag aldrig kan få,
ej häller jag därefter trå.
4. Rent järta i bröstet jag hyser ock bär
förutan all falskhet ock list.
För den, som vill av järtat hålla mig kär,
har jag uppå kärlek ej brist.

Skill. Gävle 1790, Linköping 1791, Uppsala 1794 (25 str.), Nyköping 1798, Jönköping 1812, Stockholm 1825. De äldre trycken ha som melodihänvisning: »En Wisa jag sjunger med sorgefullt mod.» I Uppsala-trycket säges, att den har »sin egen melodi». Wiede 186, Öberg 10, NasLåt. Dalarna II 536, Forssl. I 11 nr 8—9 (samliga a. m.). En del strofer av visan ingå i Mikaelivisan.

1. Järtat klappar i mitt bröst,
lilla vän, min enda tröst,
är jag från ditt järtat sviken,
vill jag ensam dö.
2. Aldrig kan jag glömma dig,
fast du haver sviket mig,
ty ditt namn är endast skrivet
i mitt järtat in.
3. När som andra rogar sig,
ingenting förnöjer mig.
Alla gröna lunder blekna,
då jag saknar dig.
4. Hand i hand ock bröst mot bröst
var du mig en ljuvlig tröst.
Döden kunde ej åtskilja
oss ifrån varann.
5. Kommer du ej mer ihåg,
då du vid min sida låg,
på min arm, du lilla söta —
Gud det endast såg.

1557

Dorotea.

Skill. Falun 1844 (23 str. med siffermelodi), 45, 47, 49, Söderhamn 1847, Sundsvall 1849; Bond. 183; Nyl. 81.

1558

1. I min ungdom det rogar mig att sjunga,
fastän sorgen till järtat mig går;
för den blomstrande ungdom förkunna,
hur de värdsliga näjen förgår.
2. Detta får jag med tiden erfara,
då åt andra en tjänare jag är.
Jag gick ut till att värden försöka,
hännest falskhet jag nu känna lär.
3. Aldrig komma de näjsamma dagar,
som med näjena förflutet för mig,
då en vän jag med oro skall sakna
och med ängslan framleva min tid.
4. Ock vill jag sova eller vill jag vakna,
så vill oroan glädjen förta,
ock lilla vännen jag allra mäst saknar,
ock med sorgen får ensam bli kvar.
5. Linden grön gick jag ut att beskåda
för att lugna mitt järtat och mitt sinn;
men en tanke inföll mig så svåra,
att förtvivlan bevekte mitt sinn.
6. Nu den blomstrande tid är förfluten
liksom vattnet i forsande ström,
för mina år ock mina ungdomsdagar
hava flytt som en tanke för en dröm.
7. Jag går här ibland stormande ilar,
ock mitt järtat är utan all tröst.
Jag påmiuner mig, var gång jag fick vila
så lugnt ock så näjd vid ditt bröst.

Dotia.

Skill. Uppsala 1847 (16 str.), Växjö 1848, Arboga, Falun o. Umeå 1849, Kalmar o. Västervik 1860 — Dyb. mel. 43 o. Runa 1874 s. 17, Ahlström folkv. 10, Bohlin 21, Bond. 135, Nor. 7, NAsLåt. Dal. II 532, Forssl. II 3 nr 63, Liljef. Visor 21, Fredin 51; Nyl. 84. Stroforna begynnelsebokstäver utvisa, att förf. heter Jan Erik Lindquist (Grip s. 203—205).

1559

- Säve 65*
1. Ock mins du uppå himmelen blå klara,
när som stjärnorna lyste mig,
då du lofte, att [du] aldrig skulle svika mig?
Men nu haver du sviket mig ändå.

*Nd 150**Bohlin 17**Tant Tullberg**Jfr. Jan Johansson**Säve 6*

2. Du lofte mig både ära ock tro,
du lofte mig både sinne ock mod,
du lofte, att du aldrig skulle svika mig,
men nu haver du sviket mig ändå.
3. För säg mig din uppriktiga mening,
om du vill hava mig till din vän,
eller du haver tänkt till att bedraga mig —
si då löner väl Gud dig igän.
4. En fattiger flicka jag är,
men ett uppriktigt järta jag bär.
En flicka kan så lätt bli bedragen
av den gossen, som hon håller för kär.

Jfr Bond. 110, Nyl. 107.

S. Falck 24 Se Schöpfung L. 152

1560

E. J. Kristens

Tid Falck XI

n. 133

n. n. först

Skrofer

1. Ja om jag ha-de vin-gar, ja vin-gar som en and, då
skul - - le jag fly - ga ö - ver vat - - ten ock land, då
skul - - le jag fly - ga till dig, min vän så kär, långt
bort i fjär - ran lan - - den, allt där som du är.

2. Dina rosenröda kinder ock din sockersöta mun,
de lade på mitt järta en bördå så tung.
Den bördan får jag bära ock draga för dig,
så länge som blodet är varmt uti mig.
3. Nog vet jag, här ä många, som vilja stå mot mig,
för det jag utav järtat i trohet älskar dig;
men lilla vän och flicka, hav sådant i din tro,
att ej de skvallerkäringer i trohet kunde bo.

Save 27

N Självskel till "Saksofonen" s. 56

1. Ge - säl - ler na de re - - sa all vär - den om-kring,

ock träf-fa de non flic - ka, de hän-ne lu-ra¹ vill, o ja

träf-fa de non flic - ka, de hän - ne lu - ra vill.

2. :,: För om ni ville veta, vem visan diktat har :,:
så var det två mamseller allt uti Stockholms sta-a-a,
så var det två mamseller allt uti Stockholms stad.

Å vill ni si, hur min dam ser ut, för hon är full ut - av
med ljusblå ö - gon ock kin-der röd, för ock min skö - na, vad

Första gång.

Andra gång.

kärleks-y - ra. Ti - ralla - lalla - la, ti - ralla - lalla - la, ti -
hon är söt!

ralla - lalla - la - la - la lalla la. Ti ralla lall lalla la -

lal - lal - la. La - lalla - la - lall-lal - la - la - la.

En strof ur visan »Jag vandrat haver uppå jordens klot». Skill.
Lund 1843 (4 str.); Filikr. 3 VI, Bond. 244 (a. m.), NAsLåt. Dal.
III 945, Fredin 74; Nyl. 291.

¹⁾ var. **narra**

Klagan.

Tiggarfickan.

1. »Hu, det är så kallt, så kallt, jag fryser,1563
knappast mina kläder skyla mig.
Det är utav hunger, köld jag ryser,
vill då ingen så förbarma sig?
Glad jag skulle bliva,
om du ville giva
stackars lilla tiggarflickan endast en bit bröd.»
2. Så den lilla stackars flickan beder hela dagen
ock om aftonen på den mörka väg till stugan träder.
Barnakärlek lyser hännens spår,
hon får inte vila,
nej hon måste ila,
stackars lilla tiggarflickan till sin mor med bröd.
3. Hännens lilla bror han har ock slumrat,
han har följt sin mor till himmelen.
Länge de i frost ock armod hungrat,
nu är de hos Gud, de armas vän,
som i nåd ser neder.
Ock på knä jag beder:
Giv den lilla tiggarflickan bara en bit bröd!

Manda Tranman?

Skill. »Sju Kärleks-Wisor — — Den Andra: »Hu, det är så kallt,
så kallt, jag fryser» etc. Kalmar 1860 (5 str.).

The musical notation consists of two staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of four flats, and a 2/4 time signature. It features eighth-note patterns and sixteenth-note figures. The second staff continues the pattern with a treble clef, a key signature of four flats, and a 2/4 time signature. It also features eighth-note patterns and sixteenth-note figures. The lyrics 'Ack hö-ren, ni människor al-la, ni för-ta-len nu in - tet' are written below the first staff, and 'mig! Ty människan är snar till att fal-la, låt var va-ra' are written below the second staff.

go-der för sig! Min grav är redan gräv - en, mitt ljun det
stocknar snart ut. A - jö, al - la go-da vän - ner, nu
far jag från vär - den ut.

- 1565**
1. Jag är en liten lilja, som här är uppvuxen
ibland detta ogräs, som ännu står kvar.
För falskhet ock svek allt vill förföra mig,
ock snarorna de ligga så fördolda på min stig.
 2. Men lycklig den flicka, som slipper att tjäna,
utan får vara hemma hos sin fader ock sin mor.
Men jag är en av dem, jag får väl ta mig fram.
Gud låte mig med äran kunna bära mitt namn!
 3. Folket de hava mig så mycket på sin tunga —
jag tycker, det är nog, att var man sörjer för sig.
Att sörja var för sig det räcker nog väl till,
ock sedan får man leva uti värden, som man vill.

Skill. Umeå 1849; Wiede 192, CGyll. 47, Bond. 323, Forssl. II 6
nr 48, Fredin 39; Nyl. 102.

- 1566**
1. En visa jag vill sjunga, ock den är väl hopställd,
Hon handlar om de härrar, som prygla drängar snällt.
::: Sjung opp, opp, opp fallerallalej :::
— hon handlar om de härrar, som prygla drängar snällt.
 2. Jag har tjänt i städer, ock jag har tjänt på land,
men när jag kom på landet, så träffar jag på fan.
 3. Jag träffte mot en fogde, som prygla drängar snällt
—————
 4. Den fogden han bjuder sina drängar på kalas,
de största utav tjuramej, de mindre av en karbas.

5. Så tar han på sin huva ock så sin vargskinnspäls,
sen går han ut åt ängarna ock piskar vem som hälst.
6. Sen tar han på sin mössa ock så sin sommarrock,
sen går han upp i köket ock gör en piga tjock.
7. Matmodren upp i köket hon gör på bättre vis,
hon piskar sina pigor med stakar ock med ris.
8. Ock en gång i veckan då får vi äta kött,
det var utav en oxe, som har av hunger dött.
9. En gång i veckan få vi äta fläsk,
det var utav en fargalt, som var gödder med en häst.
10. Älva gånger i veckan få vi äta sill,
ock vatten får vi dricka, om tiden gess där till.
11. Men varje söndags morgon då får vi oss en sup,
sen få vi sluka väder, tils veckan tager slut.
12. Den denna visan sjunger ock ej vill öka på,
ja han skall tjäna bönder utan lön i tjugo år.
13. Den denna visan sjunger ock ej vill lägga till,
han skall gå i Marstrand ock ha spö på ryggen sin.
14. Men nu är visan ändad, ock nu är visan slut.
Så skrapa nu ihop, ock ge sjungarn till en sup!
::: Sjung opp opp opp fallerallalej :::
— så skrapa nu ihop ock ge sjungarn till en sup.

Båtsman Tranman.

Visor på rolighet

(»romaler, pajaser»).

1567

1. Pär i Nästorp det är en rasker dräng,
när han går till Anna, tagande sig en sväng.
Hej fallera fallera fallera fallerallalalalej.
2. Pär i Klipstorp han är väl likaså,
han går efter flickan i varenda vrå.
3. Nils i Sveden han vet nog, vad han gör:
ställer sig med fadren, det är som sig bör.
4. Olle i Skoglund, det är vida sport,
dricker om med gubben, det är bättre gjort.
5. Erik i Skäftefall han är väl lika snäll,
pratar lort med moran varenda kväll.
6. Anna liten hon tänker i sitt sinn:
»Ingen av er alla bliver vännen min»
7. Ock så en lång näsa det är vad ni vinner
på ert friarsprång.
Hej fallera o. s. v.

Manda Tranman?

1568

1. Jag skall giva dig en stut,
han skall vara brun brokkit,
det ena hornet stårder rätt ut,
det andra stårder krokkit.
2. Drillomdrall rakakad katten,
stilla gott öl, brännvin och vatten
ur poteljen drypa.
3. Ihopa hava vi tjänt på ett ställe,
det kan du aldrig neka till.
Då brukade du så många tillfälle
gå ut om nattetid
på homtjakt och domtjakt
med härrarna svansa.

Rum 1895 o 17 f
Nu har du fått att, som du vill ha att.
Gå nu till den du hållit då!

Manda Tranman.

Gotl. Saml. II 19 (7 str.), Teckn. o. toner 14, s. 59 (9 str.), Fredin
126. Jfr CGyll. 85 och Forssl. II 3 nr 17.

E. Blomberg 55

Fr Säve 154

1569

1. »Var sät-ter du din un-ga fru, du Dan - jel o Svän, du

Dan - jel o Svän? — »I kam-ma - ren på sil-ver-stol — å

ja ja män, i kam-ma - ren på sil - ver - stol — å ja - ja män.

2. Var sitter du själv, du Danjel ock Svän,
du Danjel ock Svän?

.: I soppevrå på hoggekubb — å jaja män ::

3. Vad ger du din unga fru, du Danjel ock Svän,
du Danjel ock Svän?

.: Äggamat på silverfat — å jaja män ::

4. Vad äter du själv, du Danjel ock Svän,
du Danjel ock Svän?

.: Sillaromp ock havrestompa — å jaja män ::

Skill. »Fyra stycken Nya och Lustiga Wisor. — — Den Tredje:
 Huru är du blefwen gifter du Daniel ungerswän [etc]. Göteborg 1794
 (9 str.). Täxten: Skill. Kalmar 1807; Gotl. Saml. II 282, III 2 ock
 IV 37, Wiede 177, CGyll. 68, Bond. 40, Fatab. 1911 s. 220, Fre-
 din 113; Nyl. 216.

Visfragment. B.

1570

(Var han skulle ligga:)

»vær vær løs, hos vær so.

»svinaløsn bitt mæ!, —

»væn dæ om o bit næn!»

Se Fredin 113 (sista str.).

[Skomakaren.]

- 1571** 1. Skomakaren han kommer på bondens gård
med uppsatter mössa och långkammat hår.
Ja bonden han lägger sina hudar i stöp,
då kommer den skomakarn med sin skamfulla trut.
2. Han vrider, ock han svänger, han skär ock han slänger,
han tager långa stygn, men han drager löst åt.
Men hem kommer bonden från skogen så våt,
då sitter den skomakaren och grinar däråt.
3. Men bonden han går sig i kammaren in,
då saknar han skomakaren och skotjyven sin,
då sätter han sig på hästen ock rir, då hinner han
skomakaren vid Karlabrohe.
4. Vid Karlabrohe där ståndar en strid,
där ville den bonden i skosäcken si.
Där finner han skoläder både stora ock små,
ja däremellan låg både skogarn ock trå.
5. Men käre du bonde, rör visst icke mig,
för jag har aldrig stulet något läder ifrån dig,
mer än till ett par stövlar ock fyra par skor —
det haver jag nu taget utur din lilla hud.
6. Ja käre du bonde, du lindrar visst mig,
för fämton riksdaler det skall jag giva dig
ock laska och sula tre runda år omkring,
ja det vill jag göra för als ingenting.
7. Men käre du bonde, slå inte så,
du slår så illa sönder min skospika-ark
och sylar och prylar ock allte som ä,
ock sedan har jag inte att kringsula mä.
8. Ack hören I, skomakare, som ärlia vilja vara,
ja ni skall ett stycke i visan erfara,
för denna visan är om en skomakare gjord,
att alla skomakare de stjälä lär till sko.

Dorotea.

Svenska Tidskrift för Litteratur, årg. 9, 1871, A. 220-22)

1. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en katt uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad katten skulle heta —
katten heter jam jam, ock gården heter by för östran by. 1572
2. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en tuppe uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad tuppen skulle heta.
Tuppen heter gullkrans,
katten heter jam jam, ock gården heter by för östran by.
3. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en gåse uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad gåsen skulle heta.
Gåsen heter dålighals,
tuppen heter gullkrans,
katten heter jam jam, gården heter by för östran by.
4. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en fåra uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad fåran skulle heta.
Fåran heter tripp tropp,
gåsen heter långhals,
tuppen heter gullkrans,
katten heter jam jam, ock gården heter by för östran by.
5. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en ko uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad koan skulle heta.
Koan heter mjölkesnopp,
fåran heter tripp tropp,
gåsen heter långhals,
tuppen heter gullkrans,
katten heter jam jam, ock gården heter by för östran by.

6. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en oxe uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad oxen skulle heta.
Oxen heter krumlehorn,
koan heter mjölkessnopp,
fåran heter tripp tropp,
gåsen heter långhals,
tuppen heter gullkrans,
katten heter jam jam, ock gården heter by för östran by.
7. Jag tjänte hos en bonde så goder ock så mild,
ock alltid var han goder emot våren.
Han gav mig en häst uti lönen.
Ock alla ville de veta,
vad hästen skulle heta.
Hästen heter travä lätt,
oxen heter krumlehorn,
koan heter mjölkessnopp,
fåran heter tripp tropp,
gåsen heter långhals,
tuppen heter gullkrans,
katten heter jam jam, ock gården heter by för östran by.

Sma

Arw. Sånglekar 106, Wiede 82, Bond. 372.

- 1573 1. Ack hör du flicka lilla med ett or,
för vill du gifta dig, när du blir stor?
Jag vill gärna ha dig,
jag skall ej bedra dig,
jag vill tala med din far ock mor.
2. Blir din far så ond på mig,
så ber jag honom så innerlig.
Giver du mig korgen,
glömmer jag bort sorgen,
sen får var ock en försörja sig.

»Mamma hörde den på rolighet också sjungas på följande sätt»:

1. Ack hör du, flicka lilla med ett or,
för vill du gifta dig, när du blir stor?
Jag vill inte ha dig,
jag vill blott bedra dig,
jag vill inte tala vid din far ock mor.

2. Giver du mig korgen,
snart glömmer jag bort sorgen,
nog får jag den, som förtretar mäj.

Även sjunges — — — —

jag vill skita i din far ock mor —
giver du mig korgen,
skiter jag i sorgen o. s. v.

Nyl. 300. En i Sörmland upptecknad var. (ULMA.) hade samma
mel. som Fredin 77. Visorna äro besläktade med varandra. Se NAsLåt.
Boh. o. Hall. 46.

Knalla-visan.

1574

1. Se go - dag, kä - ra mor, ska vi hand-la i dag? Bäs - ta

pri - set det vet ni jag ger. Här är sjä - lar ock band, silke -

du - kar där - till. Allt det ra - ra det ska ni få se.

2. Se dän här stora blå,
utmed bården omkring
tryckt med rosor i ring ock i ring —
holla det han ä fin.
Han änymodi mä —
det vet jag, va nu säker på det.

3. När jag lunkat min tur,
mina ställen besökt,
ock hos vissa har jag hushållit ökt.
Med mitt alnmål på käpp,
ock min påse på rygg
såsom knalle jag vandrar helt trygg.

Såne 38

Tornbagga-visan.

1. Ock brömsen fri - a - de till flugans gård — för trum tra - ve - ri

trum-ma. Ock vill du bli torn - - bag - ga - fru, min

ros ock ä - de - li - ga blom - ma?

Lindeman 125,

468, 517

2. Ock inte vill jag bli tornbaggafru,
för han är fattig, ock jag är rik.

3. För när jag sitter vid ett kungabord,
så ligger han i en horsalort.

4. Ock när jag sitter på ett silverfat,
så ligger han i ett gammalt as.

5. Ock brömsen stecknade vid dessa ord,
han stack till flugan, så hon for under bord.

6. Ock kära bröms, låt mig leva nu —
för trum traveri trumma —
för jag vill gärna bli tornbaggafru,
min ros ock ädeliga blomma.

Skill. »Åhr 1738», Stockholm 1800 (11 str.). I det äldre trycket
lyder första strofen:

Tornbaggen sporde Brömsen åt, Pirum,
Hur' skal jag mig en Hustru få,
Kom kollre perse pirum,
Pirum mustrum parium,
Kom kollre dore darium.

Arw. Barns. 11, Filikr. 2 V, Borgström 16, Bond. 18, 355;
Landst. LXXXVIII. Dencker har någon gång sett, att den kallats
»djäknevisa».

Jf. Ulring, Nore och hemelvärlden 172 m 3

Tor Bagge bandtop sid snöreband pirum,
so reslön seytte Fluguland
for Eduri dari aa i ari bori aa i pirum

1. Gräshoppan hon till myran kom,
hon bad, hon bad, att hon skulle få länna
en liten ting, som kunde tjäna
till födan för ett annat år. 1576
2. Ett litet fel vår myra har,
att hon ej så gärna vill länna:
»Vad gjorde du de varma dar?
Då arbetade jag både flitigt och troget,
då spelade du dock hade så roligt.
Så an(?) mamsell, så dansa nu!»

Skill. Kalmar 1855 (4 str.); Bohlin 25, Fredin 164.

1. En sådan käring, som jag har fått,
som aldrig kan göra nå gott,
annat än förtret! 1577
2. Tar jag hänne i sängen mä mäj,
åt väggen då vänder hon säj,
o trutten åt mäj.
3. Om hon vore vacker ändå,
skulle jag aldrig klaga därpå,
men hon är ful.
4. Fuler är hon i manér,
fuler är hon, när honträter o svär.
Svarter är hon liksom en so,
svarter var klut o var trå.
Amen, gutår!

Hej silverskål,
hej knappanål,
ock hej tobak i pipan!
Ock spelman spelade,
ock brännvin felade,
ock gubben dansade,
ock tröjan slansade,
ock inga spelepängar fick han.

1578

Ock mor kokte,
 ock far sopte,
 ock mor hon kokte gröt,
 ock far han satt ock gråt,
 ock aldrig har jag hört på makan.

1579

Vide vide vipp —
 min man är kommen.

Vide vide vipp —
 vad har han för last?

En fläskaskinka. —
 Vad kostar den? —
 Ett hundra daler. —
 Var ska jag ta dom? —
 Allt uti den boden. —
 Patron är inte hemma. —
 Var är han då? —
 Han är på balen. —
 Vad gör han där?
 Han kurtiserar —
 vide vide vipp —
 med flickor där.

Krist. Börn. 2631—39, Tverm. Thyreg. 154.

Spinnvisa.

I livlig markerad »takt», som spinnerskan ytterligare markerar med armarnes rörelse, då hon spinner. Då den sjunges utan spinnrock, gestikulerar den sjungande för att ersätta visans rätta ackompanjemang.

1580

O mor Olle o far Ante,
 o min Olle o ja dansa.
 För häj inte spinner jag
 mer än ett garn i veckan.
 Denna visan hon är inte längre,
 ock därför sjunger jag hänne flera gånger.

O mor Olle o. s. v.

Eke-Nils.

Barnvisor.

1. Vyss, Gullögat, vyss,
somna vid min kyss!
Sov så tryggt uppå min arm,
värmt dig vid din moders barm!
Dröm din oskulds drömmar ljuva,
rena som du själv, min duva!
Somna vid din moders kyss,
vyss, Gullögat, vyss!
2. Vyss, Guds änglar små
vakt omkring dig stå.
När i drömmen så du ler,
kanske du dem kring dig ser.
Kanske nu med dig de leka,
ock som västan milt de smeka.
Ja du hör nog, om du lyss,
deras sång, vyss vyss!
3. Vyss, din moders arm
är både mjuk och varm.
Slumra, slumra ljuvt på den
än en stund, min järtevän!
När din trötthet mer ej räcker,
mamma själv sin älskling väcker,
väcker med en järtelig kyss —
sov till dess, vyss vyss!

Manda Tranman?

Vyss vyss, lella barn!
Pappa har gått åt långabro,
tjöper fleckan (gossen) nya sko,
nya sko o spänne,
för vännen ska sova länge.

1582

Arw. Barns. 1—2, Gotl. saml. II 117 ock 285, III 77, Julb. V 3,
Nordl. 1 o. 3, Fredin 139—140; Nyl. 454 o. 456. Mel. t. ex. NAsLåt.
Dal. II 527 o. Suom. II 949.

1583 Fejeln setter i pärnaträ
o fögger se vakkra viser.
Söta mamma, je gessen mat
o inte stryk o riset!
Söter mjölk mä sokker i,
selkesägg o seva i,
seva te jusande dajer.

Arw. Barns. 25, Nordl. 7, Sandvik IV 12—13.

1584 Joan han hadde en liten gullvagg,
sälv skull an däruti åka;
en liten gulppisk hadde han i sin hann,
han sler alla pejka han råka.
Hurrom durr,
tjör runtem ikrigg!
Akta väl din lelle tjkklig,
för kykklingen går uti röjen.

Var.: Hästar o vagnar däd haver han med,
piger o drängar till husets behov,
pängar förutan all ända.

Arw. Barns. 5, Nordl. 6.

1585 Rø rø ot feska sjö,
mögga feska fo du där,
en ot far o en ot mor,
en ot söster, en ot bror,
en ot lelle Joan.

Arw. Barns. 3, Nordl. 5, Sandvik IV 34, NAsLåt. Dal. II 527.

1586 Vyss vyss, lilla barn,
fö 'n liten kaka!
Kan jag inte kakan få,
ska ja lätta vagganstå,
lätta barnet gråta.

Arw. Barns. 1, Nordl. 1, Fredin 139.

Vyss vyss, lella barn!
Du få tiss nok vaka.
Vaden¹ är en sarjeö.

1587

Dyb. Vall. 3, Nordl. 2.

Tusla hem o tusla vall,
tala tejeta kulla.
Kommer du dit förrän ja,
mjölka lella gullstjärna jet
o je dän lelle drekka,
som legger i stobben o titta!

1588

Jfr Arw. Barns. 3—4, Nordl. 58. Torde vara ett fragment av visan om vallgossen och vallflickan, som i hemlighet hade ett barn. Se Dub. Run. 1844 s. 17, Börgström 6.

Ikkorn jekk på äggan o slø,
hörde du, hur dä snarde?
Kråkan hon rafsaade, o kajan hon dro,
o lelle kisspussen han tjörde,
tjörde hela dagen så lägg —
kråkan hon rafsaade, o kajan hon sågg.

1589

Arw. Barns. 22, Gotl. saml. II 106, Nordl. 36, Götl. 37, Fredin 152; Lindem. 200, Landst. CXXXII 3, Nyl. 468.

Lil-le Härrman, Här - rans vän, lig- ger i sin lin - da.

Sa - tan med sin list ock garn kan ej honom bin - da.

Här - ren med ett skonsamt, ö - ga ser ner till Härrman lil - le.

¹⁾ *vqdn* 'världen'.

Innehåll.

Porträtt, titelblad ock förord.	
Namnskick, nr 1—7	s. 5
Människor, nr 8—123	» 25
Översättning s. 113 ff.	
Samtal, nr 124—129	» 165
Översättning på högersidor. Vid nr 126 ock 127 saknas siffrorna.	
Seder ock tänkesätt, nr 130—155	» 257
Översättning på högersidor.	
Folktron, huskurer ock hushållsråd, nr 156—308 . . .	» 349
Om gifte s. 351, Om barn s. 354, Om sjukdomar s. 358, Dödsfall s. 366, Om jordbruket s. 367, Om husdjuren s. 367, Den inre hushållningen s. 370, Den yttre naturen s. 371, Om djuren s. 372, Den osynliga världen s. 374. — Det mästa på folkmål i »grov» beteckning, något på riksspråk, något med landsmålsalfabet ock översättning.	
Sägner om lite särskilda ställen så där, om pyske ock otyg ock tocket, nr 309—359	» 377
Om särskilda ställen s. 378, Spökhistorier s. 382, Mördingar s. 392, Om drakbo s. 394, Om maran s. 396, Om varulvar s. 402, Om vädervillan s. 404, Till Blåkulla s. 406, Att vända syn s. 408, Om troll s. 408, Om skogsnipan s. 416, Om vätten s. 416, Om tomen s. 418. — Översättning på högersidor.	
Händelser, som hänt i mannaminne, nr 360—397 . . .	» 423
Översättning på högersidor.	
Om djur så där, nr 398—409	» 463
Delvis på riksspråk, delvis på folkmål med »grov» beteckning, delvis med landsmålsalfabet ock översättning på högersidor.	

Läten, nr 410—426	s. 499
Landsmålsalfabet med översättning på högersidor.	
Sagor, nr 427—472	» 507
Undersagor s. 508, När djuren kunde tala s. 514, Le- gender s. 516, Roliga historier s. 518, Anekdoter s. 546. — Översättning på högersidor.	
Ordståv, nr 473—571	» 557
I alfabetisk ordning, med landsmålsalfabet och med för- klaringar, då sådana ansätts behövliga.	
Gåtor, nr 572—590	» 569
Blott landsmålsalfabet.	
Ramsor, svar, ovett, skällsord och svordomar, nr 591—685	» 575
Ramsor s. 577, Svar s. 581, Negationer s. 585, Ovett s. 586, Skällsord s. 588, Utrop och svordomar s. 591. — Landsmålsalfabet med enstaka förklaringar.	
Ordspråk, nr 686—1070	» 593
I alfabet. ordning; landsmålsalfabet med enstaka förkla- ringar.	
Språket som konst, nr 1071—1507	» 623
Bilder i satser s. 625, Enkla bilder s. 630, Jämförelser s. 635, Så — så att s. 641, Rim s. 642. — Landsmåls- alfabet, under de särskilda överskrifterna i alfabet. ordning.	
Visor, nr 1508—1590	» 645
Riksspråk, med enstaka former ur folkmålet. — Visor där det händer något s. 647, Bara rörliga s. 695, Klagan s. 713, På rolighet s. 716, Barnvisor s. 725.	
Innehåll	» 728
